

ESGLÉSIA

DE

MENORCA

**Butletí oficial
del Bisbat**

Núm. 1 - GENER - FEBRER - 1981

SUMARI

SANTA SEU	pàg. 3
Resumen esquemàtic del missatge del papa Joan Pau II en la jornada de la pau. 1981.	
DOCUMENTS DEL BISBE	pàg. 6
CARTA PASTORAL: Per a una revisió-reflexió eclesial dels anys 80.	
HOMILIES: Maria, a l'arrel de la nostra salvació (8-12-80) Una gran alegria (Missa del Gall)	
ESCRIT: El pou del torn	
SES CATEQUESIS DEL BISBE: El baptisme dels fillets (28-11-80) Una nova Encíclica del Papa (5-12-80) Tenir paciència (12-12-80) La plenitud dels temps (9-1-81)	
CONSELL PRESBITERAL	pàg. 25
Sessió del mes de desembre	
SECRETARIA GENERAL	pàg. 31
Previsiones para el año 1981	
COMISSIÓ DIOCESANA DE MISSIONS	pàg. 34
Resultado de la Campaña del Domund 1980	
CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA	pàg. 37
Nueva invocación en la Letanía Lauretana Documento relativo al marco Jurídico de actuación mixta Iglesia-Estado sobre Patrimonio Histórico Ar- tístico.	
INFORMACIÓ DIOCESANA	pàg. 39
Activitats del Bisbe Semana por la Paz Asamblea de la "Asociació de Teòlegs Catalans" Exposició de Dioramas Navideños.	
BIBLIOGRAFIA: El Obispo Pascual. Un tiempo - Una Iglesia.	
NECROLOGICAS: El Rdo. D. Querubín Juan ha pasado a la Casa del Padre. El Hermano Bernardo, de las Escuelas Cristianas falleció en la Paz del Señor Sor Elvira Garcia González.	

Núm. 1 - GENER - FEBRER - 1981

SANTA SEU

PER SERVIR LA PAU, RESPECTA LA LLIBERTAT

Resum esquemàtic del missatge del Papa Joan Pau II, en la jornada de la pau. 1981.

I.— Introducció

- Una profunda convicció del Papa: **LA PAU ÉS POSSIBLE**
- Però l'hem de conquistar contínuament, cada dia.
- Es un bé que s'ha de realitzar amb esforços renovats.

II.— 1a part. La pau es sosté per la llibertat, que és arrel i fruit de la pau.

A.— La pau s'escapa de l'home, si no hi ha un profund respecte a la llibertat.

1.— Entre les nacions:

- No hi ha vertadera llibertat:
 - quan domina la por; manca la mútua confiança.
 - quan domina l'opressió; manca la lliure recerca del bé comú.
 - quan domina el dret del més fort; manca el respecte a la dignitat igual de cada una.
 - quan domina la subjecció econòmica i financera dels grans; manca el diàleg entre iguals.

2.— Dins d'una mateixa nació:

a) A nivell polític:

- No hi ha vertadera llibertat
 - quan manca la lliure participació en les decisions col·lectives.
 - quan el poder es concentra en mans d'una sola classe social.

—quan es confon el bé comú amb els interessos d'un sol partit.

—quan es nega la transcendència de l'home i de la seva història.

—quan formes diverses d'anarquia contesten tota autoritat.

—quan la seguretat interna és norma única de relacions.

b) A nivell social:

—No hi ha homes vertaderament lliures:

—quan els manca garantia d'un treball honest i remunerat.

—quan manca un espai necessari per a un desenvolupament social digne de l'home.

—quan els homes estan sotmesos a servituds deplorables, herència d'un passat de dependència o de mentalitat colonial.

—quan la societat es deixa guiar pel dogma del creixement material indefinit o per la carrera d'armaments.

c) A nivell d'esperit:

—Es manipula la llibertat:

—quan els mitjans de comunicació social abusen del seu poder.

—quan s'apliquen procediments psicològics.

—quan hi ha analfabetisme, que és esclavitud en una societat que suposa la cultura.

B.— Però hi ha multitud de persones que creuen en aquest ideal i cerquen la pau en la llibertat.

—Entre elles, els joves, de manera especial. S'és vertaderament lliure quan qualcú s'esforça per procurar la mateixa llibertat als altres.

III.— 2a part. La llibertat és un dret propi fonamental i també un deure de cara als altres.

A.— En relació a les persones.

—La llibertat és interior a l'home, connatural a la persona humana signe distintiu de la seva naturalesa.

—La llibertat és un dret fonamental de l'home com a individu i com a membre de la societat.

—Ser lliure és poder i voler elegir:

—Ser lliure és viure segons la pròpia consciència.

- L'home ha d'elegir i cercar els vertaders valors;
- el més fonamental de tots els valors és la seva relació amb Déu;
- la llibertat religiosa és la base de les altres llibertats i un dret primari i inalienable;
- tota persona ha de tenir la possibilitat de realitzar plenament el seu potencial humà.
- La societat i totes les seves forces vives han de salvaguardar i promocionar les llibertats.
- La llibertat és també un deure:
 - S'han de respectar la llibertat i els drets dels altres —individuais o col·lectius.
 - Hi ha formes de "llibertat" que no són llibertat:
 - la societat de consum pot constituir un abús de llibertat;
 - la societat construïda sobre una base purament materialista nega la llibertat sotmetent les llibertats individuals a les exigències econòmiques;
 - la societat permissiva, que confon la llibertat amb la llicència de fer qualsevol opció i proclama una espècie d'amoralitat general.

B.— En relació a les nacions:

- S'ha de promoure la llibertat dels pobles i de les nacions.
- S'ha de respectar la cultura dels pobles i de les nacions:
 - renunciant a les reivindicacions que fan mal als altres;
 - refutant tota doctrina de supremacia nacional o cultural,
 - respectant la marxa interna de les altres nacions;
 - evitant ingerències i explotacions.
- S'ha de contribuir a la codificació progressiva sobre els Drets de l'home.

C.— Tot açò s'ha de fer:

- amb la responsabilitat de les persones i dels pobles;
- en un clima de mútua confiança.

IV.— 3a part. La llibertat dels fills de Déu.

- Paraules finals dedicades als qui creuen en Jesucrist:
 - Crist ens farà vertaderament lliures.

—No podem restar en l'esclavitud del pecat, allà en el fons del cor.

—La llibertat radical de l'home és al nivell més profund:

—el de l'obertura a Déu per la conversió del cor.

—Pel cristià la vertadera llibertat no ve de l'home:

—ve i es manifesta en l'obediència a la voluntat de Déu i en la fidelitat al seu amor.

Epíleg

La llibertat és la mesura de la maduresa de l'home i de la nació.

DOCUMENTS DEL BISBE

CARTA PASTORAL

Per a una revisió-reflexió eclesial dels anys 80

Estimats germans en Crist Jesús,

Una carta als Reis.

El dia dels Reis d'enguany, el diari "MENORCA" publicava un article que em va cridar l'atenció. Era una "Carta als Reis", on es demanava tota una muntanya de favors. N'hi havia de tota casta. I qualcum d'aquests favors tocava ben directament la institució de la nostra Església.

En vaig fixar sobretot en un que deia: "Una pastoral de conjunt ben pensada i estudiada per representants de tot el poble de Déu". Amb aquesta fórmula genèrica, i en altre temps més de moda que ara, aquest favor es posava en la línia d'altres peticions que m'havien arribat en aquest mateix sentit.

Perquè no era aquesta la primera veu que demanava açò. Des de que som entre vosaltres, i ara ja fa més de tres anys, d'altres persones i grups m'havien insinuat ja la necessitat d'una reflexió i d'una revisió

global de la marxa de la nostra Església menorquina. I no fa massa estona que els joves del nostre Secretariat de Joves Cristians ens havien emplaçat a tots per aquesta tasca.

Per açò, avui, en aquest dissabte de la festa del Patró de la nostra diòcesi de Menorca, Sant Antoni, Abat, en què escric aquesta Carta, a tots vosaltres que formau el poble de Déu a Menorca, vos vull dir oficialment que esteim ja damunt i fent feina, fa estona, en aquesta qüestió i que ara esper ja la col·laboració de tots per dur endavant aquest objectiu que ens hem proposat pels anys 80.

Pregau i feis feina.

Voldria ara que féssiu memòria de les, diguem-ne, consignes que vos he anat donant durant aquests tres anys que som entre vosaltres. Vaig començar dient-vos: "Pregau i feis feina". Era un eslògan pel curs 1978-79. Convenia començar la nostra tasca d'aquesta manera: pregant i fent feina, "per complir la missió rebuda d'evangelitzar i fer arribar a tots la Paraula, que és Crist!".

Després, l'any següent, concretava l'objectiu a realitzar, en aquestes paraules: "Coneguem-nos, compreguem-nos". I per açò vaig començar la meua primera Visita Pastoral a tota la diòcesi, que ara ja estic acabant i per mitjà de la qual m'he pogut posar en contacte més directe amb tots els meus diocesans, per conèixer-nos i comprendre'ns millor.

Tant un lema com l'altre continuaran sempre vigents. Han de continuar sempre com una consigna perpètua, perquè és amb l'oració i amb la comprensió d'uns amb els altres que podrem fer la nostra feina.

En començar el curs actual, amb ocasió d'unes Jornades de catequesi a Maó, vos escrivia: "Facem Església!, la nostra Església de Menorca, una església diocesana, compacta i vertebrada".

I ara esteim aquí. El Consell del Presbiteri de la diòcesi ja fa estona que té aquest tema entre mans. I volem seguir aquest camí: pregar, fer feina, conèixer-nos, comprendre'ns i ajuntar-nos en una "pastoral de conjunt", és a dir, en una Església cada vegada més compacta, cada vegada més responsable i vertebrada. Per açò anam a

La revisió o reflexió eclesial dels anys 80

D'on hem de partir.

Certament no partim de zero. Tenim unes arrels profundes i sabem d'on hem partit. Hem partit de Crist i de la seva Bona Nova, ex-

plicitada en les pàgines del Nou Testament i també, recentment, en la doctrina posada al dia pel Concili Vaticà II. Hem d'atendre el fet que la nostra Església —la comunitat cristiana que formava Menorca— és una part de l'Església Universal, del poble de Déu, que Crist, una vegada ressucitat, va convocar i que presideix com a Cap, i condueix a la plenitud escatològica.

Per tant, la nostra Església, per ser vertaderament l'Església de Jesucrist, ha de partir de la fe en Déu Pare, Déu Fill i Déu Esperit Sant; ha de viure una esperança del més enllà i ha d'operar en una caritat que aplega els germans en la comunió catòlica.

Tal com diu el Vaticà II, també hem de tenir present que “la diòcesi és una porció del Poble de Déu, encomanada al bisbe perquè la pasturi amb la col·laboració del presbiteri”. Per açò, el bisbe és principi i fonament visible de la unitat en la seva Església particular i hi exerceix el seu govern pastoral”.

Aquestes són, en un resum succint, les nostres principals i velles arrels, les de sempre, sense les quals no tindríem vida. No seríem Església.

També hem de partir de la nostra tradició eclesial menorquina, tan rica i exuberant. Per referir-me només als darrers i més importants documents d'aquesta tradició, voldria subretxar uns quants apartats de les Conclusions de las Jornades de Cala en Blanes, i del document “Per a una Església evangelitzadora” dels anys 1969 i 1976, respectivament.

Per exemple: “La nostra comunitat cristiana no ha de viure per a si mateixa. És fonamental en ella una obertura missionera; també s'imposa una constant atenció als signes dels temps. Descubrim aquests signes com a portes obertes a l'Evangelí: un major sentiment de justícia i de llibertat a tots nivells; ànsies de promoció cultural; insatisfacció davant els aspectes anacrònics de l'Església; una major autenticitat religiosa; la supervivència dels valors familiars”. (Conclusió núm. 8, de Cala B.)

O aquesta altra: “En aquest món canviant, el sacerdot té una funció insubstituïble en el si de la comunitat cristiana, predicant l'Evangelí, guiant la comunitat, celebrant el culte diví”. “La nostra comunitat cristiana integrada principalment per seglars, reconeix la missió específica d'ells, dins la missió de tota l'Església, i espera i desitja l'aportació de la seva experiència i del seu treball”. (Conclusions 9 i 17 de Cala B.)

Aquesta nostra Església, que de cada dia hem d'anar fent més evangelitzadora, més catequitzadora i més transparent en els seus serveis i ministeris, ha de fer feina de conjunt “per aconseguir la unitat intrae-

clesial i per ajudar a descobrir el valor del pluralisme que no està en contra de la unitat". (Document Esgl. evangelitzadora, núm. 13).

No vull allargar-me més en aquest punt. És suficient ja la mostra que vos he escrit, per veure el molt que podem treure i fer servir de la feina feta fins ara.

Om som.

Si sabem d'on hem partit o hem de partir, hem de sebre també on som, per així poder prendre unes bones determinacions en la nostra revisió i orientar-nos per veure cap on anam o hem d'anar.

En començar la dècada dels anys 80, ja a més de quinze anys de l'acabament del Concili Vaticà II, constatarem que la nostra Església de Menorca, dins el marc i la tònica general de l'Església Universal, està vivint en una cruïlla històrica de crisi, de confusió i desinflament i potser també de creixement cap a noves formes de vida cristiana que no acabam de dur a terme.

Referint-nos ara a la nostra comunitat cristiana de Menorca, no podem ignorar, me pens, que en ella vivim una crisi i una confusió perquè hi tenim una dispersió de forces. Perquè potser no sabem massa ni hem meditat on som. Perquè ens domina l'individualisme i també un cert desinflament. Perquè ens costa de fer feina de conjunt i massa vegades és la "meva" feina, el "jo ho he fet", el que ens encara amb els altres. Perquè ens manca un impuls creador i vivificador de les nostres realitats cristianes.

Sense dubte que també ens han influït decisivament els aspectes polítics, sociològics i econòmico-socials d'un canvi en la nostra societat, que en aquests moments està vivint també un cert desencant. I me pens que pesa també sobre nosaltres la concepció sobre l'Església, en esquemes diversos i fins i tot contradictoris, que tenen uns i altres. Per emprar una paraula de moda, també dins de la nostra Església s'hi ha ficat un "passotisme" contraproductiu i nociu, a vegades per manca d'interès, a vegades per una mal entesa llibertat.

Som conscient que no tot són ombres en la nostra Església, avui. En el seu creixement i floreixement hi voldria subretxar la maduresa en la fe de molts dels nostres cristians, enrolats en els serveis de la catequesi, les celebracions eucarístiques, els equips de matrimoni, l'ensenyament, les obres de caritat, etc. També la sensibilitat de cada vegada més crescuda per a l'evangelització dels pobles i l'ajuda als nostres missioners i a les missions de tota l'Església.

I perquè no comptar també aquella feina callada i amagada de

cada dia de tants i tants que viuen en servei als germans? I l'oració, no solament privada, sinó sobretot en grups i comunitats que hi dediquen especial atenció?

Sempre som a temps a començar de nou. Sempre podem recomençar i resituar la nostra postura i el nostre treball apostòlic, llegint els signes dels temps i plantejant-nos seriosament els objectius prioritaris que ha de fer la nostra Església, d'acord amb el lloc d'on hem partit i amb l'auxili dels dons que l'Esperit ha infós i va infonent als membres de les nostres comunitats.

A pesar de les deficiències, ara i aquí, no obstant com sempre anam formant entre tots la nostra Església local a imatge de l'Església Universal la qual, tal com diu el Vaticà II està "dotada d'organismes jeràrquics i cos místic de Crist, el grup visible i la comunitat espiritual, l'Església terrena i l'Església dotada de béns celestials, constituïda d'element humà i diví, perquè l'estructura social d'aquesta nostra Església serveixi a l'Esperit de Crist que la vivifica, per a l'augment del cos, i entri pel camí de la pobresa per comunicar als homes els fruits de la salvació" (L.G. núm. 8).

On anam.

Amb tota la nostra humilitat i petitesa, però confiant plenament en l'Esperit, veient d'on hem de partir i on som, volem anar endavant per a la consecució dels objectius que s'ha de proposar la nostra Església i que volem concretar ara en aquesta reflexió-revisió que hem de fer.

Per açò, me pens que ens pot ajudar molt el formalitzar un pla comunitari que hem de realitzar, poc a poc, i segons les pautes o línies que ara insinuu, sobre les quals tots hi haurem d'aportar les nostres idees i el nostre estudi. No ho exposaré llargament tot açò. Només, tal com vos he dit abans, insinuaré uns capítols, dintre dels quals hi cap tota una àmplia gamma de qüestions a tractar. Vol ésser, idò, una espècie d'índex o sumari, referit a aquells serveis que la nostra Església ha de fer.

Ho dic d'aquesta manera:

1.— El servei de la paraula (evangelització)

- L'acció evangelitzadora en la nostra societat.
- La catequesi dels nostres cristians.
- La predicació litúrgica.
- L'ensenyament religiós.

2.— El servei de l'Eucaristia (sacramentalització)

- Els sacraments i la litúrgia.
- La pietat popular.
- L'oració comunitària i la privada.
- 3.— El servei de la caritat. (La "communio").
 - L'acció caritativa i social de la nostra Església.
 - El patrimoni i els béns de les institucions eclesials.
- 4.— El servei de l'apostolat (l'operativitat eclesial)
 - La dimensió comunitària: associacions, moviment, grups.
 - La dimensió missionera.
 - La dimensió vocacional.

Com veis, és una esquematització que és necessari aprofundir i ampliar entre tots.

El Consell diocesà de Pastoral.

Simultàniament amb tot açò, hem d'anar també a la constitució d'un nou Consell diocesà de Pastoral. Sabeu molt bé tots com, en temps del bisbe Miquel, el meu antecessor, havia estat creat, després d'uns seriosos i profunds estudis i diàlegs, i que havia funcionat amb esforç i efectivitat notables. Per la necessitat que la nostra Església ne té, no solament per escoltar i atendre la veu significativa dels seus components, sinó, i sobretot, per la corresponsabilitat que comporta i que avui no podem negligir, hem de posar-lo novament en marxa, atenent les circumstàncies i els signes del moment que vivim, ja diversos de quan va ser creat. Fa estona que s'està sobre açò i me pens que els passos donats ens duran ben prest al seu funcionament.

Una crida.

Vull acabar aquest meu escrit fent una crida a tots vosaltres, feels cristians de Menorca. Una crida per exhortar-vos a que vulgueu fer feina i participar, cadascú segons les seves possibilitats i disponibilitats, en aquest pla comunitari, en una pastoral de tots ben pensada i estudiada per representants de tot el poble de Déu.

Vos record que escric el dissabte de la festa de Sant Antoni, el nostre Patró. Ben prest, l'any 1987, farem el 700 aniversari de la reconquesta de la nostra illa. Serà bona l'esperança de celebrar aquesta set vegades centenària commemoració, amb la nostra Església més evangelitzadora, més acollidora pels de dins i pels de fora, més servidora de l'home i del món?

Així ho esper i així ho desig. Amb la col.laboració de tots, anirem fent la nostra Església diocesana, compacta i vertebrada, una Església que potser no ens agradarà mai del tot, que, en aquesta peregrinació pel món, no serà mai plenament allò que hauria de ser, però que l'anirem forjant a la mida dels dictats evangèlics del Senyor i que l'estimarem de tot cor.

Des d'ara, la meva pregària per a tots vosaltres tindrà aquest caire i aquesta súplica. I el meu agraïment serà profund per a tots aquells que hi haureu fet feina.

Que en sigui penyora la meva benedicció que a tots don, en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant. Amén.

Ciutadella, 16 de gener de 1981, dissabte de Sant Antoni, Abat.

† Antoni, bisbe de Menorca.

HOMILIES

“MARIA, A L'ARREL DE LA NOSTRA SALVACIÓ”

(dia de la Puríssima 1980)

Estimats germans,

En aquesta solemne concelebració, dintre del temps d'Advent, que és esperança de salvació, esteim fent la festa, la solemnitat de la Puríssima Concepció de Maria. La nostra fe ens fa proclamar que “la benaventurada Verge Maria, en el primer instant de la seva concepció fou preservada immune, per singular gràcia i privilegi de Déu Omnipotent, de tota màcula de la culpa original, gràcies als mèrits de Jesucrist, Salvador del gènere humà”.

Hem escoltat la lectura d'aquella escena evangèlica en la qual l'Arcàngel Gabriel anunciava a Maria la seva maternitat: “Tindràs un Fill i li posaràs el nom de Jesús. Serà gran i l'anomenaran Fill de l'Altíssim”.

Després, en entonar el càntic del Prefaci, la nostra alabança a Déu Pare Omnipotent, recordarà aquest insigne privilegi de Maria, donant-ne la raó. Cantarem que “la va preservar de tota màcula original per preparar-se en ella, enriquida amb la plenitud de la gràcia, una mare digna del seu Fill, l'Anyell que esborra el pecat del món”.

Aquest incís que acab de dir: “el Fill que és l’Anyell que esborra el pecat del món”, explica tota aquesta situació privilegiada de Maria. Perquè el Fill de Déu havia de fer-se home i necessitava una mare que li donàs la naturalesa humana. Déu ve a la humanitat per mitjà de Maria. I no únicament per esborrar el pecat, sinó principalment per fer l’home participant de la vida de Déu, per fer l’home, imatge de Déu per Jesucrist. Ve el Salvador. Sant Pius X ho expressava amb aquestes paraules: “La Verge Maria no solament va concebre el Fill de Déu perquè, havent rebut d’ella la naturalesa humana, es fes home, sinó també per a esdevenir, mitjançant aquesta naturalesa rebuda d’ella, el Salvador dels homes”.

Maria llavors entra d’una manera singular a formar part del projecte de Déu. Dintre de la història de la nostra salvació, Maria ens revela el desig de Déu: Crist ha vingut a comunicar-nos la vida divina. L’origen de Maria és l’estar d’acord amb aquest projecte personal de Déu. La seva Immaculada Concepció personal, per la qual Maria és feta apta per al do de Déu, per a servir aquest projecte de Déu, dona testimoni de la permanència de la puresa que Déu posseix del món: el mal no pot arribar fins a les arrels, fins al punt de plantar cara a Déu. Maria triomfa del pecat, pels mèrits del seu Fill, Jesús.

Ens trobam, idò, a l’arrel de la nostra salvació en Maria. Quan l’Arcàngel li anuncia la seva maternitat divina, Maria dona el seu “sí” incondicional. Abans ha exposat el seu “però”, la dificultat de no conèixer home, de no tenir marit. Es un “però” substancial que canvia i capgira la història, en un canvi d’òptica: ja no serà per la carn ni per la sang que rebrem la salvació. Jesús, per Maria, serà descendent de David. Però no serà un producte dels homes, sinó un do de Déu. Com que Jesús és el Fill de Déu, cap home no en pot ser el seu origen; i com que, per Maria, penetra la història dels homes, es relliga i es fica al curs de la nostra història. Maria és posada aquí com a testimoni de la fe de l’Església. Esteim en el punt on s’uneixen l’etern i el temps, el què permanenceix i el què transcorre. Maria està situada en el punt de conjunció de la història i de la transcendència.

Per açò els cristians celebrem amb goig aquesta festa i podem dir a Maria, la Mare de l’Església, el què ella, l’Església, ens fa expressar en la litúrgia d’avui: “Déu és pare de les coses creades i Maria és mare de les coses recreades. Déu és pare de la constitució de tot i Maria és mare de la restitució de tot. Perquè Déu va engendrar aquell, per mitjà del qual tot ha estat creat i Maria va donar a llum aquell, per mitjà del qual tot ha estat salvat. Déu va engendrar aquell sense el qual no existiria res i Maria va tenir aquell sense el qual res no tindria felicitat”.

Maria ha arribat a la perfecció, a la plenitud de gràcia des del primer instant de la seva Concepció. L'Església ha d'imitar les virtuts de Maria. Per què "Maria, introduïda al cor de la història de la salvació, d'alguna manera recull en ella i escampa el resplendor dels grans misteris de la fe, quan és honorada i predicada duu els feels cap al seu Fill, cap al seu sacrifici i cap a l'amor del Pare. L'Església, tots nosaltres, ens feim més semblants a la seva excelsa figura quan progressam constantment en la fe, en l'esperança i en la caritat, i cercam i acceptam en tot la voluntat divina".

En el càntic d'alabança a Déu Pare que Maria va pronunciar quan va anar a visitar la seva cosina Santa Elisabet, deia: "totes les generacions em diran benaventurada, perquè el Totpoderós ha obrat en mi meravelles". Avui esteim contemplant la meravella de la seva puresa original. Ens hi ajuda fins i tot l'església amb els colors de la seva litúrgia, aquest blau de la casulla que amb tant de goig duc i que simbolitza la puresa de Maria.

Que la nostra generació, idò, sàpiga cantar-li i dir-li benaventurada, demanant al mateix temps que Déu que estima els qui creuen en ell, ens òmpliga del seu amor misericordiós que també s'estén de generació en generació.

Maria és l'arca incorruptible elegida per a l'estada del Verb etern. Maria és l'aurora lluminosa que precedeix el Sol de caritat que és Jesús. Que a tots en doni la força per a dir-li amb les nostres obres que intercedesqui per nosaltres i que tota la nostra vida puguem dir-li i saludar-la amb aquella jaculatòria tan nostra, que esperam repetir-l'hi eternament:

Ave, Maria Puríssima

concebuda sens pecat.

UNA GRAN ALEGRIA

(Missa del Gall)

Estimats germans,

Una gran alegria! Ja fa 1980 anys que dura l'alegria d'aquell primer Nadal, d'aquella primera Nit santa en la qual nasqué l'Infant Jesús en el Portal de Betlem. Avui, tots nosaltres, reunits aquí, aquesta nit, continuam celebrant-la i continuam alegrant-nos per aquell naixement. Perquè el primer sentiment que me pens que tots experimentam ara és un sentiment d'alegria, de goig i d'entusiasme. Ens ha arribat el Salvador! Ha nascut l'Infant, Fill de Maria, aquell que tot el poble d'Israel, des de feia segles, havia esperat com a Messies promès.

Aquest sentiment d'alegria l'hem de convertir avui en un estat d'ànim constant i profund. Tot aquest dia de Nadal ha d'ésser dia d'alegria. Es tracta d'un naixement. I bé ho sabeu prou que tots els naixements duen alegria i goig als pares, als familiars i fins i tot als vesins i amics. En aquest naixement de Jesús l'alegria és de tothom, ha de ser alegria per a tothom, perquè comença la nostra redempció, comença la plenitud dels temps, l'època del Messies.

Una gran alegria! Ho ha dit l'àngel als pastors, tal com hem escoltat a l'Evangeli d'aquesta missa del gall: "Vos anuncii una nova que portarà a tot el poble una gran alegria". Una gran alegria! Podem dir que avui ens ha nascut l'Alegria. Jesús és la nostra Alegria. Per açò, a la Verge Maria, la seva Mare virginal, li deim "causa de la nostra alegria", perquè Ella ens va dur el Salvador, Jesús. Idò, alegrem-nos, estimats germans! Amb aquella vertadera alegria, plena i total, que un dia esperam posseir eternament i de la què el Nadal ens en dóna ja un tast extraordinari.

I quines són les raons d'aquesta nostra alegria? Per respondre a aquesta pregunta, ens en podríem fer una altra: Què esperava el poble d'Israel? Quina promesa tenia emparaulada? Llegiu les Escripures i trobareu la solució. "Es de la descendència de David que Déu, segons la promesa, ha suscitat a Israel un salvador, Jesús... a nosaltres s'adreça aquest missatge de salvació". "I nosaltres vos anunciam la bona nova que la promesa feta als Pares, Déu l'ha acomplerta per als nostres fills: tal com està escrit: Tu ets el meu Fill, jo avui t'he engendrat". Aquestes paraules de Sant Pau ens poden resumir la nostra alegria: Jesús, l'Infant nascut a Betlem, és el nostre Salvador, el nostre Alliberador.

Més encara. La nostra alegria ha d'ésser gran perquè hem estat fets fills de Déu, participants, idò, per adopció, de la vida divina. "Som llinatge de Déu". "El Pare etern, per decissió totalment lliure i misteriosa de la seva bondat i saviesa, va crear l'univers, decidí d'eleva els homes a la participació de la vida divina, no els deixà caiguts en Adam i els ajudà sempre a salvar-se, per mirament envers Jesucrist, Redemptor" (L.G., 2). A Betlem, Jesús comença a realitzar la redempció amb obediència. El designi diví serà una realitat: l'home coneixerà el Déu vivent, l'home serà empès a acceptar totalment Déu i els seus designis, i, com a resultat, l'home serà salvat, posseirà Déu d'una manera personal.

Açò que vos acab de dir, estimats germans, és el que dóna sentit fonamental al nostre cristianisme. Açò és la base profunda de la nostra alegria que ens fa aguantar i suportar els sofriments i penes que trobam en aquest món.

Perquè si donam una mirada al nostre voltant, no sé si en podem

estar massa d'alegres i de contents. Hi ha tantes de coses, tants de fets i succeïts que ens prenen l'alegria! Tots ho podem concretar exactament per l'experiència del decurs continuat de la nostra vida de cada dia. Tots sabem que n'hi ha massa de circumstàncies i de realitats que estronquen contínuament aquesta alegria. Tots deim que vivim temps difícils i que l'horitzó del nou any no és de perspectives massa encoratjadores, sinó tot el contrari.

Sí; és cert que aquests dies festius de final i començament d'any, potser es tapanà tot açò, sense proporció i desequilibradament, amb la cortina d'unes felicitacions i d'unes joguines, d'uns sopars i d'uns banquets, de cada vegada més cars, i qualcú s'acontentarà i es quedarà només en aquestes mitjes i superficials alegries. I el Nadal serà un bon motiu, una bona ocasió per anar inflant aquesta nostra societat consumidora de banalitats.

I amb tot i açò, haurem de reconèixer que manca alegria al nostre món. I jo diria que, fins i tot, manca alegria a la nostra Església, aquella alegria substancial que no haruïem de deixar-nos arrabassar per res i per ningú. Esteim preocupats, amb problemes personals d'uns amb altres, dividits per la nostra manera de pensar i d'actuar, amb crítiques i posicions preses, sense recórrer al diàleg i al tracte amb el germà; ens manca aquell impuls creador i vivificador que duria la pau i l'alegria a les nostres comunitats i als nostres cors. Ens manca aquella senzillesa de cor, aquell despreniment de nosaltres mateixos que ens faria viure les benaventurances: Feliços els pacífics, feliços els nets de cor, feliços els qui sembren alegria i la manifesten en el seu semblant i el seu obrar.

"Sí, germans", ens deia la segona lectura; "s'ha revelat l'amor de Déu, que vol salvar tots els homes i ens ensenya que abandonem la impietat i els desigs mundans, per viure en aquest món una vida de sobrietat, de justícia i de pietat, mentre esperam que es compleixi feliçment la nostra esperança, que es manifesti la glòria de Jesucrist, Déu gran i salvador nostre".

Una gran alegria! L'àngel la va anunciar als pastors aquella nit de Nadal. I ells, els pastors "van contar el que els havien dit d'aquell Infant i tothom qui ho sentia es meravellava del que deien els pastors". Duem també nosaltres aquesta alegria al món, per què també el món és meravelli de tot el que li diguem de la Bona Nova que va dur-nos aquest Infant que ens ha nascut.

Una gran alegria! Malgrat tot, enmig de les dificultats i penes de la vida, els cristians hem de posseir i viure aquesta alegria. Que no es contorbi, idò, el nostre esperit. Viviu contents i alegres. Vos ho repetesc: teniu sempre en vosaltres aquella alegria que no passa. Déu és amb

nosaltres. Jesús és l'Emmanuel que ha duit l'alegria al món. Escampam-la a falcats per tot arreu.

Vos desig unes bones i santes festes. Com els pastors ho van contar i com després l'estrella seria camí per anar a Betlem, també tots nosaltres:

**Siguem estrella
sempre, tot l'any
per dur alegria
a tot company.**

**Siguem estrella
il.luminant
que guiï els homes
cap a l'Infant.**

ESCRIT: EL POU DE TORN

Estimades germanes religioses i d'instituts seculars que feis feina a la meva diòcesi de Menorca,

Vos escric per commemorar el nombre 25 d'aquest vostre full que és de nom "El Pou de torn". M'han hagut d'explicar què volia dir açò de pou de torn. Després, he consultat el nostre diccionari català-valencià-balear per haver-ne la definició precisa. Hi he llegit: "Pou del qual es treu aigua per la combinació de dues corrioles la corda de les quals es va enrotllant i desenrotllant horitzontalment a una roda o torn exterior que es fa rodar per l'impuls d'una bístia enganxada al bago".

Idò, ja fa 25 vegades que qualcú fa rodar aquest torn. I jo voldria que continuàs rodant. Qui va posar el nom a aquest vostre full va tenir una bona pensada. Perquè vosaltres, estimades germanes a qui va dirigit el full, hauríeu d'ésser, sou, un pou de torn. O millor dit, heu de fer com aquesta corda del pou de torn que es va enrotllant i desenrotllant horitzontalment. Héu d'ésser transmissores d'aquesta aigua de vida eterna que puja del pou de la gràcia. La vostra vida és un enrotllar-se i desenrotllar-se per servir en els llocs en què vos va posant l'obediència. Fer-se i desfer-se. O com deia Sant Pau, "de bon grat gastaré el que tenc i em desgastaré jo mateix per vosaltres". També la corda amb el seu anar i venir es desgasta fent el seu servei.

Desig que aquest vostre gastar i desgastar-se sigui sempre per pouar l'aigua de la vida en servei dels germans. Que sempre hi hagi a Menorca el pou de torn de tantes comunitats religioses i de vida consagrada que ens ajudin en el ministeri de servir la paraula de Déu i el pa de l'eucaristia a tota la nostra illa.

Vos hi acompanyarà sempre el meu afecte i la meva benedicció.

SES CATEQUESIS DEL BISBE

EL BAPTISME DELS FILLETS (28-11-80)

Fa uns dies que he rebut un document de la Santa Seu que parla del baptisme del fillets i filletes, acabats de néixer. Em va arribar per mitjà de la Nunciatura Apostòlica de Madrid i és fet per la Sagrada Congregació per a la Doctrina de la Fe. Precisament es farà públic avui, divendres, dia 21 de novembre. En aquesta catequesi d'avui voldria fer-vos un resum d'ell per què tinguéssiu tots una idea sucinta i clara del què s'hi diu.

En aquest document es contesten aquests interrogants: És necessari el baptisme dels fillets? L'Església ha de continuar batiar els fillets, acabats de néixer? O bé, s'ha d'esperar a batiar una persona quan ja és més grossa i té llibertat i coneixement per demanar i admetre el baptisme? La contestació general que s'hi fa és: s'ha de continuar batiar els fillets, seguint la pràctica eclesial de sempre, si es donen les degudes garanties.

Ja en la introducció del document se'ns explica el motiu que l'ha ocasionat. I és que molta gent ha acudit a la Sagrada Congregació preguntant si no seria hora de revisar la doctrina de la necessitat del baptisme dels fillets, davant d'una transformació tan ràpida de la societat actual que fa més difícil l'educació de la fe i la perseverança dels joves. Constata aquest fe dient: "Molts pares estan angoixats en veure els seus fills que abandonen la fe i la pràctica sacramental, a pesar de l'educació cristiana que s'han esforçat a donar-los; i també qualche pastor d'ànimes es pregunta si no s'hauria de ser més exigent abans de batiar els fillets. Altres jutgen preferible de diferir el baptisme dels fillets fins al final d'un catecumenat de més o manco duració. I també hi ha qui demana i desitja que la celebració del baptisme s'ajorni a una edat en la qual sigui possible un compromís personal, o potser fins i tot quan s'està a punt d'entrar a l'edat madura".

Per contestar tot açò, la Congregació fa primer un resum històric de la doctrina tradicional de l'Església sobre el baptisme dels fillets. Es diu que la pràctica de batiar els fillets és considerada com una norma de tradició immemorial, una "tradició rebuda ja dels Apòstols". Les cites dels testimonis dels primers temps de l'Església corroboren tot açò.

Després s'exposa l'ensenyança del Magisteri de l'Església. I es van citant Papes, Concilis Generals i Particulars, veient que aquesta doctrina fou regularment reafirmada i defensada en tot temps. En una considera-

ció sobre la missió de l'Església, que ha de respondre a la finalitat que li va donar Jesucrist: "anau a predicar a tothom, batiant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant", se'ns explica com l'Església ha entès des de sempre açò no solament en quant als adults, sinó també respecte dels fillets.

La segona part del document, ben interessant també, és una resposta a les dificultats que actualment es proposen sobre aquesta pràctica de batiar els fillets. N'hi ha cinc i el document va contestant-les. No vos les expòs ara, perquè m'allargaria massa i ja hi haurà temps de parlar-ne en altres llocs o en altres vegades.

El que vull subretxar més és el que diu en la tercera part, aquest document. S'hi exposen algunes directrius pastorals sobre la pràctica del baptisme dels fillets. Es parteix de dos principis fonamentals que vos copiaré al peu de la lletra i que són els que hem de tenir presents i realitzar, com a principis generals que després hem d'anar desenrotllant amb altres normes pastorals més concretes i adequades a cada cas i a cada lloc.

El primer principi és aquest: "El baptisme, necessari per a la salvació, és el signe i l'instrument de l'amor preventiu de Déu que ens deslliura del pecat original i comunica la participació en la vida divina. En si mateix, el do d'aquests béns als fillets no hauria d'ajornar-se mai".

I el segon: "Però, han d'assegurar-se unes garanties per què aquest do pugui desenrotllar-se per mitjà d'una vertadera educació de la fe i de la vida cristiana, de manera que el sagrament aconseguisqui la seva "veritat" total. Aquestes garanties normalment són proporcionades pels pares, o per la família, encara que siguin possibles diverses suplències que pot fer la Comunitat cristiana. Ara bé; si aquestes garanties no són serioses, es pot arribar a diferir el sagrament. I també haurà de refusar-se, el baptisme d'un fillet, si les garanties són certament nul·les", és a dir, que no n'hi hagi cap que valgui la pena de considerar.

Després d'aquestes dues normes fonamentals, que vos acab de copiar, el document en senyala altres de més particulars, sobretot referents al diàleg que hi ha d'haver entre el rector o capellà i les famílies, per aconseguir aquestes garanties de l'educació en la fe dels fillets. Però ja no tenc més temps per exposar-les avui.

Vull acabar, per dir-vos, com a conclusió, que tant el bisbe, i els capellans, com els pares i tota la comunitat cristiana hem de posar tot el nostre esforç per recordar i posar en pràctica aquesta doctrina sobre la necessitat del baptisme dels fillets, i promoure una pastoral adequada per guiar a tots en aquesta doctrina, encara vàlida avui.

UNA NOVA ENCÍCLICA DEL PAPA (5-12-80)

Aquesta setmana s'ha fet pública una nova Encíclica —una Carta Pastoral— del nostre Sant Pare Joan Pau II. És la segona que publica en el seu pontificat i ve a ser una continuació, una segona part, de la primera que ens va escriure el mes de març de l'any passat 1979.

En aquella primera encíclica, el Papa feia un cant a la dignitat de la persona humana. Una dignitat que centrava en Jesucrist, l'home per excel·lència. Aquesta segona encíclica que vos present avui és l'expressió de l'amor que Déu Pare té per a tota la humanitat. Un amor amarat de misericòrdia i de perdò, que se'ns revela també en Jesucrist, el Fill de Déu, imatge del Déu invisible. És una encíclica sobre la misericòrdia divina.

Després d'una primera lectura que n'he fet, diria que aquest preciós document papal es mou decididament en una línia teològica cristocèntrica. Si ja en aquella primera encíclica de l'any passat les primeres paraules que hi llegíem eren que "Jesucrist és el centre del cosmos i de la història", ara ens trobam en aquesta que és el mateix Jesucrist qui impulsa el Papa a descobrir "el rostre del Pare que és misericordiós i Déu de tot consol". Perquè "l'home i la seva suprema vocació es desvelen en Crist, mitjançant la revelació del misteri del Pare i del seu amor" a nosaltres.

Jo diria que el Papa ens ha volgut dir, en aquest document, sobretot açò: Déu ens estima, Déu està present entre nosaltres i se'ns manifesta en Jesucrist i per Jesucrist. És un gran crit d'esperança i de misericòrdia a tota la humanitat: "Desig, diu el Papa, que aquestes consideracions sobre el misteri del Pare i del seu amor, ens atraquin a tots a aquest misteri i que siguin, al mateix temps, una vibrant crida de l'Església a la misericòrdia de la que l'home i el món contemporani tenen tanta de necessitat. I en tenen necessitat, encara que, frequentment no ho sapiguen".

Jesucrist, idò, és el centre perquè és el redemptor de l'home i és també qui ens mostra i ens dona la riquesa immensa de la misericòrdia divina. Crist uneix Déu i la humanitat. "Totes les perfeccions de Déu es fan visibles en Crist i per Crist, a través de les seves accions i paraules i finalment, per mitjà de la seva mort a la creu i la seva resurrecció".

Per açò l'encíclica ens fa una gran explicació d'aquesta paraula "misericòrdia", amor. Tota una explicació bíblica sobre la significació donada a aquest mot. I després, en un altre capítol, el Papa explica la paràbola del fill pròdig de l'evangeli, que ve a ser com el resum i el clixé

o imatge exacta de la misericòrdia i amor d'aquell pare que rep amorosament i perdona el seu fill que s'havia perdut i ha tornat a recobrar.

La darrera part d'aquest document papal es centra en l'Església que té necessitat de donar testimoni de la misericòrdia de Déu en tota la seva missió. Són ben explícits i expressius els títols que el Papa ha posat a aquesta darrera part de l'Encíclica: "L'Església professa la misericòrdia de Déu i la proclama; l'Església tracta de practicar la misericòrdia; l'Església acut a la misericòrdia divina.

El paràgraf final de l'encíclica dóna el punt precís de la missió que tots els qui formam l'església hem de tenir en compte per dur al nostre món d'avui aquest sentit íntim i profund de la misericòrdia i del perdó de Déu, el nostre Pare. Vos el vull copiar sencer, diu: "L'Església mateixa ha de guiar-se per la plena consciència de que en aquesta obra no li és lícit de cap manera replegar-se sobre ella mateixa. La raó del seu ésser és la de revelar Déu, és a dir, al Pare que ens permet de "veure'l" en Crist. Per molt forta que pugui ésser la resistència de la història humana; per molt marcada que sigui la varietat de la civilització contemporània; per molt gran que sigui la negació de Déu en el món, tant i tant més gran ha de ser la proximitat a aquest misteri que ha estat realment participat a l'home en el temps, per mitjà de Jesucrist".

Acabant d'escriure aquestes paraules que vos dic, llegeixo titulars de qualque diari sobre l'encíclica. "Procés a un món inhumà", diu un. "Només els valors espirituals poden fer un món més humà", diu un altre. I açò perquè l'ordre de la justícia necessita anar a qualque cosa més profunda: les forces de l'esperit. La misericòrdia, l'amor i el perdó, són elements indispensables per fer un món cada vegada més humà, més polit i millor.

TENIR PACIÈNCIA (12-12-80)

"Germans, teniu paciència fins que vengui el Senyor". Amb aquestes paraules comença la segona lectura que ens llegiran en l'Eucaristia del diumenge que ve, tercer del temps d'Advent.

Tenir paciència. És un bon consell aquest. Se'n necessita tanta avui! I la perdem tantes de vegades, posant-nos nerviosos, potser per no res. El traüt, l'agitació de la vida moderna, el pensar i veure que les coses no van bé ens duen a aquest nerviosisme, a no controlar-nos degudament, a perdre la paciència. I açò en tots els aspectes de la vida. Ara, sempre frissam, tenim pressa i qui no corre, vola. Deim que tenim massa assumptes i problemes que no són aguantadors.

Tenir paciència. La paciència és una virtut cristiana oposada a la ira. Ho deim en el catecisme: contra ira, paciència. I per ella, suportam els mals amb fortitud i sabem esperar amb calma una cosa que tarda a arribar.

Idò, la paciència és una manifestació de l'esperança. Així ens ho diu un "Catecisme catòlic" (el del Cardenal Gasparri) que el meu antecessor, el bisbe Torres, va fer publicar, en pla, l'any 1934. En la pregunta 212 s'hi diu: "Com manifestam l'esperança? I la contestació és: "Manifestam l'esperança no sols amb les paraules, sinó també amb les obres, quan, confiant de cor en les promeses divines, sofrim amb paciència les asprors i penalitats de la vida i les mateixes persecucions". Com a ressò d'aquelles paraules de Sant Pau: "que per la paciència i la consolació que donen les Escriptures tinguem esperança". Per açò la paciència té un to de sofriment. D'un malalt en deim un pacient. I el sant Job de l'antic Testament, que va fer famosa la paciència, ho fou de pacient més que res en aquest sentit. Va sofrir i va aguantar molt.

Tenir paciència. La paciència també és una obra de misericòrdia espiritual: "sofrir amb paciència els qui ens molesten". I l'hem d'exercir moltes de vegades aquesta paciència. De molésties en trobam a cada pas i de totes castes. Sempre hi ha qualque impertinent que s'ha d'aguantar. "Estimats, deia Sant Pau, revestiu-vos de sentiments de compassió, de bondat, de paciència, suportau-vos els uns als altres".

Tenir paciència. La paciència és també un dels fruits de l'Esperit. Sant Pau els enumera, contraposant-los a les obres de la carn. "En canvi, diu, el fruit de l'esperit és caritat, goig, pau, paciència..." La gràcia de l'Esperit els produeix en els feels i són una manifestació de la santedat de l'Església, una, santa i catòlica.

Tenir paciència. La paciència també és i ens invita a tots a una manera digna de viure. "Vos exhort a comportar-vos d'una manera digna de viure la vostra vocació... amb tota humilitat i mansuetud, amb paciència..." Que dugueu una manera digna de viure en el Senyor, a fi que obtingueu una perfecta paciència i fermesa d'esperit.

Tots aquests textos que vos he citat i totes aquestes idees sobre la paciència, fixau-vos que són positives. Vull dir que no tenen res de negatiu o passiu. Viure l'evangeli, viure cristianament sempre suposarà una paciència. I més en els nostres dies que són temps de paciència, tal com algú ha escrit. La paciència serà sempre per a nosaltres un estaló que necessitarem per reemprendre la nostra vida. I no podem confondre la paciència amb el "deixar fer, deixar passar", amb un tant se me'n dóna buit i desaprensiu.

El pagès de la segona lectura que vos he citat al començament “espera els fruits preciosos de la terra, prenent paciència fins que les pluges primerenques i tardanes l’hauran assaonada”. Espera la pluja, però abans ha sembrat, i cuida el camp posant-hi el seu esforç.

No podem dubtar dels fruits que han de venir, si també nosaltres hem fet feina i hem sembrat. Cada cosa té el seu temps i va madurant. Exercim, idò, la nostra paciència. Déu també és pacient i se’ns parla de la paciència de Crist: “Que el Senyor encamini els vostres cors cap a l’amor de Déu i la paciència de Crist”.

Teniu paciència, germans, fins que el Senyor vingui. Aquests dies esteim esperant de poder fer la commemoració de la seva primera vinguda en la humilitat de la nostra naturalesa humana. Cada dia esperarem amb paciència la seva segona vinguda, en glòria i majestat quan vindrà a recapitular tot per a oferir-ho al Pare del cel. Fins llavors, l’espera pacient ens serà virtut per anar fent feina i sembrant en aquest món la bona llavor de la seva paraula.

LA PLENITUD DELS TEMPS (9-1-81)

Acabam d’encetar un nou any. Un nou any que farà exactament igual com feren els anys anteriors: anar passant dia rera dia, hora rera hora, minut i segon rera minut i segon. Perquè el temps no para. Ens assenyala les estacions, el fred, la calor, i va tirant endavant sense parar. És la rutina més rutinària que hi ha en aquesta vida, el temps. I així fins in saecula saeculorum.

Record que, quan estudiava filosofia al Seminari de Solsona, el professor ens feia aprendre que el temps era una forma mental, una cosa o concepte que ens pensàvem els homes, però que verament el temps no existia en la realitat. Era molt complicat allò i me pens que no vam acabar mai d’entendre les seves explicacions.

El temps! Al pati de cal bisbe, a Ciutadella, hi ha un rellotge de sol que hi va fer posar el meu antecessor el bisbe Bartomeu Pascual. Al davall de la numeració de les hores diürnes, hi ha una cita del profeta Isaïas: capítol 38, versets del 7 al 20. Es refereix a Ezequies, rei de Judà, qui va posar-se malalt per morir. Déu el cura i li allarga la vida per 15 anys. Diu el text: “Faig recular l’ombra de 10 graus dels que ha debaixat el sol, segons els graus d’Acáz. I el sol va recular 10 graus dels graus que ja havia debaixat”. Ezequies, després, entona un càntic d’alabança i acaba dient: “Polsarem les nostres arpes tots els dies de la nostra vida”.

Calculam el temps i l’amidam i mesuram, però no sé si ho ente-

nem tot açò del temps. Ni perquè uns dies ens passen tant de veres i d'altres triguen tant a passar; perquè esperam amb tanta d'illussió que arribi un dia, un moment, una hora, i, quan ho tenim, que se'ns escapi tan prest de les nostres mans. O quan frissam o quan sense que ens entemem, feim exclamacions i ois: "És molt tard ja; com passa el temps; sembla que era ahir i ja fa... tants d'anys!".

Però si que per a nosaltres el temps és o hauria de ser una gràcia de Déu. "Ara és el temps favorable, ara és el dia de la salvació". Perquè, "quan va arribar la plenitud dels temps, Déu va enviar el seu Fill, nascut de dona, nascut davall de la Llei, perquè redimís els qui estàvem davall la Llei, perquè rebéssim la filiació". I aquest esdeveniment únic ho ha capgirat tot, fins i tot el temps.

Déu, que no té temps ni té història, es va ficar dins del nostre temps i de la nostra història. I llavors tot va canviar. El nostre temps va quedar santificat, beneït. Amb l'expressió anglesa, però amb un significat totalment divers, ja podem exclamar que el nostre temps és or, més encara, per nosaltres, els cristians, el nostre temps té valor inapreciable, té sentit d'eternitat.

Ara podem trobar sentit al temps. El temps va fent la nostra història. Però ara la nostra història ja és història de salvació. Corren els anys, certament, però ja no corren en va. Tots són anys de gràcia. Tots els dies són sants i bons per aquells que estan en gràcia de Déu. Esteim en la plenitud dels temps, en l'època del Messies.

El nostre temps, idò, té ja una significació escatològica, de futur. Ens hem ficat a dins d'unes coordenades que ens duen inexorablement cap a un futur que no té temps ni té fi.

En la plenitud dels temps, s'ha tornat a encetar un diàleg entre Déu i l'home. L'home ha quedat incorporat a la vida de Déu perquè Déu s'ha incorporat a la vida de l'home. Crist, en el qual convergeixen la divinitat i la humanitat, és l'arbre de la vida del qual en rebem el fruit perdurable del seu amor. Llavors, el qui duu el temps a la seva plenitud és Crist, qui centra i fixa el temps en el moment de l'amor. "Allà on la vida humana es viu en Jesús, aquesta vida es fica, per dir-ho així, en el temps de Jesús, en l'amor, que canvia el temps i l'obre cap a l'eternitat".

Vos escric aquestes idees i les oferesc a tots a començament d'any, d'aquest any 1981. Hem pregat per la pau que tant desitjam i tant volem. Hem de cercar també la concòrdia i el diàleg, perquè és a través dels altres homes per on passa la nostra relació amb Déu. Perquè creim que la vida eterna no aïlla l'home, sinó que el treu de l'aïllament, duent-lo a la vertadera unitat amb els seus germans i amb tota la creació de Déu.

Idò, hem de donar més plenitud als nostres temps. Almanco hem d'ajudar-hi. Feis vostra aquella exhortació de Sant Pau als d'Èfes: "Fixau-vos bé com viviu, no sigueu com la gent que no sap lo que es fa, sinó com gent de seny, mirant de treure bé del moment present, perquè els temps que vivim són dolents".

Ah! El rellotge de sol de cal bisbe, a Ciutadella, va marcant les hores. No s'equivoca mai. Ni s'atrassa ni s'adelanta, ni li falla mai la corda, quan hi toca el sol. Faceu igual vosaltres. Donau sempre l'hora exacta de l'amor i de la pau, il·luminats per aquest sol de la glòria que és Jesucrist.

Fins la setmana que ve en què vos tornaré a parlar, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

CONSELL PRESBITERAL

SESSIÓ DEL MES DE DESEMBRE 1980

Ens vam reunir a El Toro i hi faltava el P. Xavier Carnicero representant dels religiosos que aquests dies ha estat sotmès a una intervenció quirúrgica. Aquesta absència fa més expressiu el nostre desig per a una ràpida i total recuperació.

El mètode de treball proposat pel Consell de Presbiteri pot anar endavant

Els arxiprestats de Maó i Alaior abans d'entrar dins l'estudi de l'ordre del dia proposat per a aquesta sessió, s'havien aturat a reflexionar sobre la proposta ben concreta que feia el Consell de Presbiteri de cara al camí a seguir per a la reflexió pastoral i la recerca d'objectius prioritaris (Vegi's "Full informatiu" del C. de P. a Butlletí de l'Església de Menorca, desembre de 1980, pàgs. 307-311, especialment la 310).

Les aportacions, tot i ésser molt importants, contemplades amb serenitat, ens va semblar que eren una ratificació de la validesa de la "proposta" tot matitzant-ne alguns aspectes, accentuant-ne d'altres i observant-ne alguns dels perills en què es podria caure i que tots voldríem sobre evitar. Així, per exemple, la relació documents d'ahir-vida d'avui, ús concret dels documents i la seva utilitat a l'hora de fer la reflexió personal i comunitària, la necessitat d'un qüestionari que ajudi a la reflexió-estudi dels documents i a descobrir la vida de cada comunitat, etc.

El Sr. Bisbe demanarà l'ajuda de persones concretes

Escoltades i reflexionades aquestes aportacions a la proposta de treball o camí a seguir (a l'arxiprestal de Ciutadella no se n'havia parlat de tot açò) el Consell de Presbiteri creu convenient fer present que ja a la sessió del 8 d'octubre proppassat es remarcava la necessitat de ser molt realistes i de partir del que ja s'ha fet (alguna aportació arxiprestal deia: hem de tenir present que no partim ni podem partir de zero) i que el que es proposa és un mètode a seguir que, en el fons, manté la disciplina del "veure, jutjar i actuar".

A aquesta sessió, com estava previst a l'ordre del dia, se'ns va presentar als membres del Consell el material que havia recollit la Secretaria General del Bisbat.

Se'ns va dir que per mor de temps i per la dedicació que açò suposa, només se'ns entregava el que es podria calcular que és una quarta part del total, i solament aquest plec de documentació ja ens feia veure la necessitat "d'ordenar" el material per tal que sigui emprable i assequible. És en aquest moment que es fa present que amb motiu de la Visita Pastoral de l'any 1.975 el Dr. Moncadas havia fet arribar a cada comunitat un qüestionari molt complert i exhaustiu per a ajudar-les a revisar la seva vida i acció pastoral, però per no caure en precipitacions el Consell encomana a dos dels seus membres que estudiïn aquell qüestionari i en vegin la seva possible utilitat —ens semblava que aquell moment només en podiem parlar refiant-nos massa en la memòria— de cara a la revisió i estudi de la documentació i de cara a servir d'ajuda a la revisió de la vida de cada una de les nostres comunitats.

Una volta vist aquest qüestionari i tant si se'l veu vàlid com no, encara que només ho fos com a punt de partida o camí de referència, el que queda molt clar és que el material per a la reflexió i estudi s'ha "d'ordenar" i s'ha de fer "emprable i assequible". No es veu que es pugui entregar sense una pauta o guió i, donat que tot açò demana temps i dedicació, i manifestant alguns membres del Consell que ells es

troben sobrecarregats, es veu bé que sigui el Sr. Bisbe qui, a part de si són o no membres del Consell de Presbiteri, pugui encomanar aquest servei en la seva totalitat o per parts a les persones que ell cregui que més bé ho poden fer.

Es farà tot el possible perquè a la propera reunió del Consell es pugui tenir no només tota la resta de la documentació sinó també la possible pauta o guió per a l'estudi i reflexió que l'acompanyaria.

No volem ni podem prescindir dels seglars

Sigui pel que sigui, tal vegada per no haver-ho remarcat prou tipogràficament, encara que sempre se n'ha fet menció molt concreta als "Full informatiu" anteriors, el fet és que no ens ha arribat cap resposta concreta de les reunions arxiprestals de cara a la formació o no del Consell Diocesà de Pastoral. El Consell de Presbiteri proposava que **SIMULTÀNIAMENT** a aquest treball de reflexió-revisió-estudi amb tots els seus passos, i perquè aquest fos més eclesial, "hi hauria d'haver un grup de persones o "comité" que prepari el Consell Diocesà de Pastoral i que ajudi a les parròquies que no el tenen a la creació dels Consells Parroquials" (vegi's "Full informatiu" a Butlletí de l'Església de Menorca, desembre de 1980, plana 310 i Cfr. també el d'octubre-novembre de 1.980, plana 272).

El Consell, mogut pel desig de que no quedi penjada la participació dels seglars i havent-hi ja una pregunta o proposta oberta, creu convenient demanar aportacions més concretes als grups arxiprestals de cara a aquest Consell Diocesà de Pastoral:

* ¿Es veu convenient anar cap a la creació del Consell Diocesà de Pastoral?

Si és que sí, ¿quin camí a seguir?

¿Es veu bé la proposta del Consell de Presbiteri de la constitució d'un grup de persones o petit "comité" que prepara el Consell Diocesà de Pastoral i que ajuda a la creació dels parroquials a les comunitats que no el tenen?

¿Quins criteris s'haurien de seguir?

¿Quines persones? (pel que fa al nombre de persones pel "comité" el Consell de Presbiteri creu que hauria de ser reduït: un màxim de deu?).

¿Quins noms concrets proposa cada arxiprestat, per tal que el Sr. Bisbe pugui constituir el "comité" escollint-ne d'entre ells?

* En el cas que no es vegés prou clar anar cap el Consell Pastoral Diocesà, com fer sentir la veu dels seglars?

Lloc on se celebra, costum immemorial, economia?

Pel que fa al que era el primer punt de l'ordre del dia proposat: "inscripcions de les partides als llibres parroquials quan la celebració s'ha fet fora del temple parroquial o dins del territori d'una altra parròquia", des de Ciutadella —que era l'únic punt que s'havia tractat— es contemplava la qüestió com una problemàtica molt concreta "que no afecta a tots". Es diu que si hi ha conflictes a aquest respecte aquests s'haurien de resoldre entre les persones afectades, amb un intermediari qualificat, si era necessari. Algú aporta que s'hauria d'establir un criteri a seguir i es fa present que vegades, en el fons d'aquestes qüestions, hi ha un problema de tipus econòmic (uns ho fan tot i altres es queden amb la col·lecta); algú també fa arribar que a Menorca hi ha un costum immemorial pel que les partides de defunció (la problemàtica s'havia centrat sobre tot en els funerals) s'inscriuen a la parròquia d'origen. També es fa present que per a algunes parròquies hi ha un decret del Bisbe pel que poden fer ús per a algunes celebracions de l'edifici d'una altra com a propi.

Maó i Alaior coincideixen en que la inscripció s'ha de fer a la parròquia on se celebra el sagrament encara que respecte a les defuncions aquest criteri hauria de contemplar —diu l'arxiprestat d'Alaior— el fet dels qui, havent emigrat, son funerats al poble on van néixer perquè hi tenen la sepultura familiar.

Els decrets i documents a revisar no estan derogats

En quant als "locals de l'Església", l'arxiprestat de Maó aporta que els que no s'empren, ni es preveu que puguin fer falta, s'haurien de vendre, però evitant dins de lo possible que, després, s'hi especuli: que els locals no vagin a parar al negoci sinó més bé a entitats o organismes més socials. Que quan es deixen o s'cedeixen locals es facin amb prou garanties jurídiques que contemplin, entre altres coses, la "conservació" i el "temps", i que es faci constar la finalitat de la cessió o prestació. L'arxiprestat d'Alaior creu que la "nota-comunicat", que en un moment determinat va publicar el Bisbat sobre ús dels locals d'Església per entitats civils, ja està caducada: els temps han canviat —diuen—, els partits polítics ja tenen on reunir-se i la gent ja no en fa problema. Parlen de la possibilitat de deixar algunes dependències de la O.A.R. de Ciutadella a algunes entitats civils i no hi veuen cap inconvenient mentre els qui ho emprin no s'ho facin seu, però millor seria que es determini què

s'en fa de l'O.A.R.: veure si es pot aprofitar i procurar que no hi hagi una duplicitat de Casa de l'Església entre O.A.R. i Seminari.

Davant d'aquestes aportacions, especialment les d'Alaior, el Consell de Presbiteri creu convenient fer present a tota la clerecia que no hi ha cap decret ni document dels emesos des de l'any 1.969 fins aquí que hagi estat derogat; altra cosa és que algunes persones no els hagin atesos en alguns moments concrets al·legant ignorància o motius molt subjectius. Abans de derogar-los o no aquests decrets i documents s'haurien d'estudiar i revisar en el moment oportú. Per tot açò i pensant que totes aquestes coses seran objecte de reflexió i estudi seguint el pla de treball proposat pel Consell en la sessió anterior, s'acorda de no determinar res per ara, ni respecte a inscripcions de partides (el Sr. Bisbe pot ajudar a trobar solucions a les parts que es puguin trobar en conflicte) ni en quant a cessió de locals de l'Església a entitats civils. Ben segur que serà millor esperar el moment en que tot açò sigui estudiat més a fons per tots.

Els religiosos s'han d'entroncar dins la pastoral diocesana

El Sr. Bisbe, que recentment havia estat a la Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola, ens informa a tots que:

- * La Conferència Episcopal estudia les possibilitats de determinar d'una manera més fixa les festes que haurien de quedar com a de precepte.
- * Un dels plats forts de la Conferència era la "relació Bisbes-Religiosos". Les aportacions van ser molt positives per ambdues parts i quedava molt clar que les comunitats religioses s'han d'entroncar dins la pastoral diocesana sense perdre el seu carisma peculiar.
- * Una de les tres ponències sobre "migració" va ser la del Bisbe Moncadas qui, a més de parlar sobre l'emigració exterior i interior cridava l'atenció sobre que nosaltres ja som un país receptor.
- * El Bisbe d'Àvila va presentar uns nous estatuts per a l'Acció Catòlica. Ens deia el Sr. Bisbe que aquesta queda constituïda més a base de moviments especialitzats.
- * La Comissió Episcopal encarregada de preparar la visita del Papa a Espanya va quedar constituïda pel futur President de la Conferència Episcopal, per l'Arquebisbe de Madrid més altres tres Bisbes i un Superior religiós.
- * La Conferència Episcopal ha adoptat uns nous criteris a l'hora de fer la comunicació de béns. Aquests tot i que són més justs a nosaltres i a algunes altres diòcesis, especialment insulars ens des-

favoreixen ja que la nostra diòcesi no té massa nombre de capellans, ni massa parroquians, ni massa nombre d'habitants, ni massa quilòmetres quadrats. A una gestió feta pel nostre Bisbe, es va prometre que es tindria en compte el nostre factor d'insularitat i la nostra situació peculiar.

Revisió del Cantoral Diocesà

Al capítol de suggeriments i preguntes es va acollir l'aportació del Consell Parroquial d'una de les nostres comunitats que demana que s'estudii la possibilitat de fer una revisió del nostre Cantoral Diocesà per tal d'evitar que cada comunitat hi afegesqui cants pel seu compte. Ells valoren el fet que totes les nostres parròquies cantin uns mateixos cants i, fins i tot, proposen persones concretes que creuen adequades per fer la revisió que proposen. El Consell creu que açò és més competència de la Comissió de Litúrgia que no del Presbiteri i els suggereix que ho passin a la dita comissió.

També el Sr. Vicari General comunica que l'equip de sociòlegs que fa l'estudi de l'enquesta a la nostra clerecia sobre distintes qüestions referents al matrimoni, farà tot el possible per aportar els resultats durant les vacances de Nadal, tot i que no ho poden assegurar degut a que després d'haver passat un temps de la dada límit per a contestar-la encara els faltaven algunes poques enquestes.

La propera sessió del Consell i l'ordre del dia

El Consell de Presbiteri es tornarà a reunir, s.D.v., dia 21 de Gener de 1.981, a les 10,30 a El Toro, i l'ordre del dia proposat és el següent:

- 1.— Recollida de les aportacions arxiprestals sobre el Consell Diocesà de Pastoral i la creació d'un possible petit "comité".
- 2.— Presentació als membres del Consell de Presbiteri de la resta del material recollit per la Secretaria General del Bisbat i de la pauta o qüestionari pel seu estudi i revisió.

Sebastià Seguí Coll, secretari

Ciutadella, 10 de desembre de 1.980

SECRETARIA GENERAL

PREVENCIONES PARA EL AÑO 1981

Mes de Enero

Día 1, Solemnidad de Santa María, Madre de Dios, Jornada Mundial de la Paz.

Día 6, Fiesta de la Epifanía del Señor, Jornada "pro Catequistas Misioneros" (antes, de las Misiones de Africa y del Seminario Nacional de Misiones Extranjeras), con colecta.

Día 17, Solemnidad de San Antonio Abad, Patrón principal de Menorca, Misa diocesana concelebrada en la Santa Iglesia Catedral, presidida por el Rdm. Prelado.

Días 18-25, Octavario por la Unidad de las Iglesias o Semana Mundial de oraciones por la Unidad Cristiana. Día 25, "Día del Oriente Cristiano" (El domingo entre las dos fechas).

Día 25, último domingo de Enero, "Día de la Obra Misional Pontificia de la Santa Infancia", dispuesta por Pío XII, con colecta.

Mes de Febrero

Día 2, Solemnidad de la Santísima Virgen María en la Presentación del Señor, Titular de la Santa Iglesia Catedral.

Días 13-15, Viernes-Domingo de la segunda semana, Campaña contra el Hambre, con colecta.

Mes de Marzo

Día 1, primer domingo del mes, "Día Nacional de las Vocaciones Hispanoamericanas", con colecta.

Día 4, Miércoles de Ceniza, comienzo de la Cuaresma, día de ayuno y abstinencia. Los viernes de Cuaresma son días de abstinencia; el Viernes Santo, de ayuno y abstinencia.

Día 17, en la Santa Iglesia Catedral, Misa con motivo del XIV Aniversario del fallecimiento del Rdm. Señor Don Bartolomé Pascual Marroig, Obispo de Menorca († 17 Marzo 1967).

Día 19, Solemnidad de San José, "Día del Seminario", con colecta.

Día 25, Solemnidad de la Anunciación del Señor, rezo del Angelus en las Parroquias.

Mes de Abril

Día 15, Miércoles Santo, Consagración de los Santos Oleos.

Días 16-17, Jueves y Viernes Santos, colecta en favor de los Santos Lugares.

Día 16, Jueves Santo, "Día del Amor Fraternal", sin colecta.

Día 18, Sábado Santo, Vigilia Pascual.

Día 19, Domingo de Pascua de Resurrección, colecta para el Obolo de San Pedro o Dinero de San Pedro.

Día 26, II Domingo de Pascua, "Día de la Iglesia Perseguida", con colecta.

Mes de Mayo

Ejercicio del Mes de María.

Día 3, Domingo I de Mayo, "Jornada Mundial del Clero Indígena", con colecta.

Día 8, Solemnidad de la Virgen de Monte Toro, Patrona de Menorca.

Día 10, Domingo más próximo a la fiesta de la Virgen de Monte Toro, Bendición Pontifical de los campos de Menorca desde Monte Toro. IV Domingo de Pascua, "Día Mundial de Preces por las Vocaciones", sin colecta.

Día 24, Solemnidad de María Auxiliadora, Patrona de Ciudadela.

Día 31, Solemnidad de la Ascensión del Señor, "Día Mundial de los Medios de Comunicación Social", con colecta. (La Solemnidad ha sido transferida por la Santa Sede al domingo siguiente).

Mutualidad del Clero:

Aplicación de sufragios.

Es obligación de los socios "aplicar u ofrecer cada año dos Misas por los mutualistas fallecidos" (Art. 3º, h, del nuevo Reglamento). No es necesario que sean en el mes de Mayo como anteriormente.

Mes de Junio

Mes dedicado al Sagrado Corazón de Jesús.

Día 7, Solemnidad de Pentecostés, "Jornada Mundial de los Enfermos, por el Papa y las Misiones" — "Día Nacional de Acción Católica", con colecta.

Día 13, San Antonio de Padua, fiesta onomástica del Rdm. Prelado.

Día 14, Solemnidad de la Santísima Trinidad, Día del Catecismo, con colecta, cuyo importe total se destinará a la propia Parroquia. No obstante, el Día del Catecismo, a juicio de los Sres. Curas Párrocos, podrá celebrarse en otra fecha. El Día del Catecismo es de celebración obligada en todas las Parroquias (Decreto Provido sane).

Día 18, Solemnidad del Santísimo Cuerpo y Sangre de Cristo, "Día Nacional de Caridad", con colecta.

Día 26, Solemnidad del Sagrado Corazón de Jesús, Acto de Reparación y Letanías del Sagrado Corazón de Jesús ante el Santísimo (Véase el Boletín del Obispado de 1955, núm. 7, página 67).

Día 29, Solemnidad de los Apóstoles San Pedro y San Pablo, día laboral.

Mes de Julio

Día 25, Solemnidad de Santiago Apóstol, Patrón de España, Día pro Orantibus en favor de las Monjas de Clausura, con colecta.

Mes de Septiembre

Día 8, Fiesta de Nuestra Señora de Gracia, Patrona de Mahón.

Mes de Octubre

Ejercicio del Mes de Santo Rosario

Día 18, penúltimo domingo del mes, Domingo Mundial de la Propagación de la Fe, con colecta.

Día 25, domingo siguiente al 22, Aniversario del comienzo del ministerio de Juan Pablo II como Supremo Pastor de la Iglesia, Día del Papa, con colecta. (1978)

Mes de Noviembre

Ejercicio del Mes o Novena de Animas.

Día 1, Solemnidad de Todos los Santos.

Día 5, IV Aniversario de la Ordenación Episcopal del Rdm. Prelado y de la toma de posesión de la Diócesis (5-11-1977).

Día 22, Solemnidad de Jesucristo Rey del Universo, Acto de Consagración del Género Humano a Jesucristo Rey y Letanías del Sagrado Corazón de Jesús (Véase el Boletín del Obispado de 1959, núm. 9, página 133).

Día 29, I Domingo de Adviento, Día de las Migraciones, con colecta.

Mes de Diciembre

Día 3, San Francisco Javier, "Día de las Vocaciones Misioneras y Jornada Sacercotal de Misiones".

Día 8, Solemnidad de la Inmaculada Concepción de Santa María Virgen.

Día 25, Solemnidad de la Natividad del Señor.

Día 26, Fiesta de San Esteban, Protomartir, Patrón secundario de Menorca.

Día 27, Fiesta de la Sagrada Familia.

COMISSIÓ DIOCESANA DE MISSIONS

RESULTADO DE LA CAMPAÑA DEL DOMUND 1.980

PARROQUIAS E IGLESIAS

AÑOS

Ciudadela

1980

1979

Catedral, N.S. del Rosario	109.404	80.082
San Francisco	58.596	55.030
San Esteban.	17.291	8.850
San Antonio M ^a Claret	10.837	10.496
Santuario María Auxiliadora	37.000	30.000
Santo Cristo	32.642	6.451
Santa Clara	4.368	2.707
Hermanas Carmelitas.	3.036	1.575

San Antonio Abad (Hospital)	3.673	1.946
San Miguel	14.532	16.819
San Rafael	13.586	10.683

Sumas . . . 304.965 224.639

Mahón

Santa María	137.730	104.512
N. S. del Carmen	52.826	38.117
San Francisco	69.850	60.491
La Concepción	50.806	39.112
S. Antonio Abad	2.000	2.200
Santa Eulalia	10.800	8.200
San José	44.435	23.947
Ermita N.S. de Gracia	1.772	2.932
Monasterio Concepcionistas	10.533	9.550
San Cayetano (Llucmessanes)	3.988	2.685
Capilla Consolación	15.430	15.185
" Residencia Sanitaria	19.269	16.528
Casa de la Infancia		7.202

Sumas . . . 419.439 330.661

ALAYOR, Parroquia	62.320	75.000
VILLACARLOS, Parroquia	26.700	17.300
SAN LUIS, Parroquia	31.191	31.375
MERCADAL, Parroquia	42.984	35.694
MERCADAL, Monte-Toro	34.462	10.200
FERRERIES, Parroquia	286.609	254.551
SAN CRISTOBAL, Parroquia	75.600	51.000
SAN CLEMENTE, Parroquia	29.895	14.486
FORNELLS, Parroquia	8.341	10.030

Sumas resto parroquias . . . 598.102 499.636

TOTALES 1.322.506 1.054.936

OTRAS APORTACIONES

Ciudadela

Colegio de la Consolación	54.299	67.000
Colegio "Juan Benejam"	8.500	_____
Catequesis María Auxiliadora	_____	8.500
Sumas . . .	62.799	75.500

Mahón

Colegio "Virgen de Gracia"	6.107	_____
" " "Virgen del Carmen"	13.300	10.600
" " "Antoni Juan"	5.200	9.000
" " Inmaculado Corazón de María.	28.000	36.216
" " San José	45.165	37.600
" " "Primo de Rivera"	9.575	_____
" " Estación Naval.	1.500	1.500
Catequesis Sta. María y la Consolación	5.000	6.350
Cofradía Sda. Familia	300	_____
Varios anónimos	19.548	10.819
Sumas . . .	133.695	112.085

Comisión Diocesana

Beneficio neto venta Lotería Navidad	56.000	50.000
SUMAS TOTALES	252.494	237.585

Resúmenes:

Aportaciones Parroquias e Iglesias	1.322.506	1.054.936
Otras aportaciones	252.494	236.085
TOTALES	1.575.000	1.291.021

CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

I NUEVA INVOCACION EN LA LETANIA LAURETANA

Aprobado por la Asamblea Plenaria que se incluyera en la letanía lauretana la invocación "Mater Ecclesiae", me parece oportuno comunicar que, según la circular de la Sagrada Congregación para los Sacramentos y el Culto Divino a los Presidentes de las Conferencias Episcopales (13 marzo 1980; Prot. C.D. 700/80), dicha invocación debe decirse después de Mater Christi y antes de Mater Divinae Gratiae.

II DOCUMENTO RELATIVO AL MARCO JURIDICO DE ACTUACION MIXTA IGLESIA-ESTADO SOBRE PATRIMONIO HISTORICO ARTISTICO

La Comisión Mixta creada en cumplimiento del artículo XV del vigente "Acuerdo entre el Estado Español y la Santa Sede sobre enseñanza y asuntos culturales", aprueba los siguientes criterios básicos:

1.— La Iglesia y el Estado reiteran su coincidente interés en la defensa y conservación de los bienes que forman parte del Patrimonio Histórico Artístico y Documental de España de los que son titulares, por cualquier derecho o relación jurídica, personas jurídicas eclesiásticas, en el marco de lo dispuesto en el artículo 46 de la Constitución Española y en las normas legales que lo desarrollan.

El Estado, al renocer la importancia del Patrimonio Histórico Artístico y de las Bibliotecas y Archivos Eclesiásticos y la labor cultural de la Iglesia en la creación, promoción y conservación de ese Patrimonio, reafirma su respeto a los derechos que tienen las personas jurídicas eclesiásticas sobre dichos bienes, de acuerdo con los títulos jurídicos correspondientes.

La Iglesia, por su parte, reconoce la importancia de este Patrimonio, no sólo para la vida religiosa, sino para la Historia y la Cultura Españolas, y la necesidad de lograr una actuación conjunta con el Estado para su mejor conocimiento, conservación y protección.

2.—Se reconoce por el Estado la función primordial de culto y la utilización para finalidades religiosas de muchos de esos bienes que ha de ser respetada. Sin perjuicio de ello, la Iglesia reitera su voluntad de continuar poniéndolos al alcance y servicio del pueblo español y se compromete a cuidarlos y a usarlos de acuerdo con su valor artístico e histórico.

El Estado, en virtud del mismo interés y para compensar las limitaciones que se establezcan en las normas jurídicas que desarrollen el artículo 46 de la Constitución, se compromete a una cooperación eficaz, técnica y económica, para la conservación y enriquecimiento del Patrimonio Histórico-Artístico y Documental de carácter eclesiástico.

3.—Como bases de dicha cooperación técnica y económica en el tratamiento de los bienes eclesiásticos que forman parte del Patrimonio Histórico Artístico y Documental, se tendrán en cuenta los siguientes principios:

- a) El respeto del uso preferente de dichos bienes en los actos litúrgicos y religiosos y la utilización de los mismos, de acuerdo con su naturaleza y fines, por sus legítimos titulares.
- b) La coordinación de este uso con el estudio científico y artístico de los bienes y su conservación.
- c) La regulación de la visita, conocimiento y contemplación de estos bienes de la forma más amplia posible, pero de modo que el uso litúrgico, el estudio científico y artístico de dichos bienes y su conservación tengan carácter prioritario respecto a la visita pública de los mismos.
- d) Las normas de la legislación civil de protección del Patrimonio Histórico Artístico y Documental son de aplicación a todos los bienes que merezcan esa calificación, cualquiera que sea su titular.
- e) En cuanto sea posible, los bienes serán exhibidos en su emplazamiento original o natural. Cuando esto no sea posible o aconsejable, se procurará agruparlos en edificios eclesiásticos, formando colecciones o museos donde se garantice su conservación y seguridad y se facilite su contemplación y estudio.

4.—El primer estadio de la cooperación técnica y económica consistirá en la realización del inventario de todos los bienes muebles e inmuebles de carácter Histórico Artístico y Documental y de una relación de los Archivos y Bibliotecas que tengan interés Histórico Artístico o Bibliográfico y que pertenezcan por cualquier título a entidades eclesiásticas.

5.— Los principios generales contenidos en este documento se desarrollarán en acuerdos sucesivos que se referirán a cada uno de los apartados siguientes:

- a) Archivos y Bibliotecas.
- b) Bienes muebles y Museos.
- c) Bienes inmuebles y Arqueología.

Madrid, 30 de octubre de 1980

El Cardenal Presidente
de la Conferencia Episcopal Española

El Ministro de Cultura

INFORMACIÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL BISBE

Mes de desembre 1980

- 1.— Rep visites.
- 4.— Rep visites. A les 8 del capvespre, concelebra l'eucaristia al Seminari, amb ocasió del dijous per les vocacions.
- 5.— Al capvespre, té una reunió a Maó i rep visites.
- 7.— Dirigeix el recés mensual, a la parròquia del P. Claret, al capvespre.
- 8.— Concelebra l'Eucaristia a la Catedral, amb motiu de la festa de la Immaculada. Al capvespre, a les 7, ho fa a la capella de les Monges Concepcionistes, de Maó.
- 10.— Presideix una reunió del Consell del Presbiteri, al Toro.
- 11.— Rep visites.
- 12.— Rep visites, al matí a Ciutadella i al capvespre a Maó. A les 8,30 del capvespre, assisteix a la reunió dels catequistes de l'arxiprestat de Maó, als locals de Sta. Maria.
- 13.— Al matí, rep la visita d'un bisbe ortodox de San Francisco de Califòrnia amb el qual després fa una pregària comú en l'Eucaristia de la Catedral.
- 16.— Presideix una reunió de la Junta econòmica del bisbat.
- 17.— Rep visites. Al capvespre, es reuneix amb els capellans de Ciutadella per fer una pregària-recés, a l'església del Seminari.

19.— Rep visites. Al capvespre, assisteix a la inauguració del Pessebre i diorames nadalencs a la parròquia de St. Francesc, de Maó.

22.— Rep visites.

23.— Rep la visita d'un missioner del Brasil.

24.— Rep visites.

25.— Concelebra la Missa del Gall a la Catedral i després a migdia va a concelebrar a l'arxiprestal de Sta. Maria de Maó. Aprofita el viatge per a visitar uns malalts a Ciutadella, Alaior i Maó.

26.— Concelebra l'eucaristia a la parròquia de St. Esteve, de Ciutadella. Al capvespre visita les Monges Clarisses, de Ciutadella.

28.— Rep la visita de l'Arquebisbe de Tarragona, amb el qual concelebren l'eucaristia de les 7,30 del capvespre a la parròquia de St. Francesc, a Maó, sopant després amb els capellans de la parròquia.

29.— Rep visites.

30.— Al matí, acompanyant a l'Arquebisbe de Tarragona, assisteix a les Jornades de Teologia que l'associació de teòlegs catalans celebren a Villacarlos. A migdia concelebren l'eucaristia a la parròquia. Al capvespre, emprèn viatge cap a Mallorca.

31.— És a Mallorca on participa en el 750 aniversari de la restauració del culte catòlic en aquella illa, després de la reconquesta, amb una concelebració a la Catedral. A les 10 de la nit presideix la jornada de la pau, a Ciutadella, celebrant l'eucaristia a la parròquia de St. Francesc.

Durant aquest mes de desembre ha practicat la visita pastoral a Ciutadella.

SEMANA POR LA PAZ

El Secretariado de Jóvenes Cristianos organizó, del 29 de diciembre al 3 de enero, una Semana "por la Paz".

El primer día, además de la presentación, se inauguró una exposición de textos, fotografías y carteles alusivos al tema.

El segundo día se proyectó la película "I Forum".

Acto importante de la Semana fue la celebración de la "Vigilia de fin de año" en la parroquia de San Francisco de Ciudadela. El templo se llenó de jóvenes y adultos que participaron intensamente en la reflexión y en la Eucaristía.

La tarde del día 1 de enero se dedicó a un recital de canciones sobre el tema de la Paz.

El viernes, día 2, se desarrolló una Mesa Redonda sobre la "Educación para la Paz".

La Semana se clausuró en el Monasterio de Santa Clara en donde, después de unas horas de oración, se celebró la Eucaristía.

La asistencia a los diversos actos de la Semana fue muy numerosa y los medios de comunicación informaron ampliamente sobre el desarrollo de la misma.

ASAMBLEA DE LA "ASSOCIACIÓ DE TEÒLEGS CATALANS"

En el "Hotel Hamilton", de Villacarlos, la "Associació de Teòlegs Catalans" desarrolló su Asamblea ordinaria del año 1980, durante los días 29, 30 y 31 de diciembre. Dedicó sus sesiones al tema "Condiciones evangélicas del Ejercicio de la Autoridad en la Iglesia".

Participaron unos treinta miembros, menos de los que habían confirmado su asistencia, debido a las extraordinarias dificultades climatológicas.

El primer día, después de la presentación general realizada por José Coll, el equipo de teólogos menorquines, encabezado por Juan Febrer, expuso el "Planteamiento General".

La sesión del segundo día, a la que asistieron el Arzobispo de Tarragona, Mn. Pont y Gol, y el Obispo de la diócesis, Mn. Deig y Clotet, estuvo dedicada a tres temas: "Cuestiones sobre el Vaticano I", ponencia expuesta por Antonio Borrás, "El Modernismo: Magisterio y Libertad de Investigación", expuesta por Pedro Casanellas y "La discriminación de la mujer en la Iglesia", expuesta por María Martinell.

El último día, después de la lectura de varias comunicaciones, Héctor Vall habló sobre "La Iglesia y las interpelaciones actuales".

La Asamblea finalizó al comienzo de la tarde del día 31, una vez celebrada la Eucaristía.

EXPOSICION DE DIORAMAS NAVIDEÑOS

En la parroquia de San Francisco, de Mahón, el grupo de pesebristas presentó al público, el día 20 de diciembre, la IX Exposición Conjunta de Dioramas y el XIX Pesebre Oficial de la Parroquia.

El Obispo, juntamente con las autoridades, y el presidente del Grupo de Pesebristas, asistió al acto inaugural.

La Exposición constó de 15 Dioramas relativos a los siguientes temas: "Anunciación a los pastores", "Los Reyes en camino", "Presentación en el Templo", "Sueño de San José", "Anunciación a María", "Visitación a Isabel", "Falta de posada", "Empadronamiento", "Nacimiento de Jesús", "Adoración de los pastores", "Camino a Egipto", "Adoración de los Reyes", "La casa de Nazareth", "Alegoría Navideña", "Alegoría al primer pesebre de San Francisco de Asís".

La exposición permaneció abierta al público hasta el día 17 del mes de enero.

BIBLIOGRAFIA

EL OBISPO PASCUAL. UN TIEMPO - UNA IGLESIA

Antonio Pérez Ramos, Provisor del Tribunal Eclesiástico y Canónigo Arcediano de la Catedral de Mallorca, acaba de publicar el estudio biográfico de una alta personalidad del clero mallorquín, titulado **El Obispo Pascual, Un Tiempo, Una Iglesia**. Trátase de la vida y actividades del que fue Secretario del Obispo Campins, Rector del Seminario Conciliar de San Pedro, y luego Obispo de Menorca, todo ello enmarcado en un tiempo tan próximo y a la vez tan distinto al nuestro, siglos XIX-XX, y en una Iglesia preconiliar. De aquél y de ésta fue aquel hombre un símbolo.

El autor le dedica un volumen de bella portada con fotografía de la fachada de la capilla del Seminario. Prologa el Doctoral Bruno Morey. El texto alcanza las 300 páginas, sin contar dos series de grabados, correspondientes a las dos grandes secciones en que se articula el libro: I- Mallorca 1875-1939; II- Menorca, 1939-1967. Va enriquecido con un Apéndice documental, exponente de la producción literaria de Pascual, esto es, el **Discurso biográfico del Obispo Campins** al ser proclamado hijo ilustre de la Ciudad de Palma en 1921, preciosa pieza por la estructura, la exposición y la ática elegancia del estilo. Corre pareja con la **Glosa al Cristo Davídico del Salmo 21**, en forma de carta enviada al Rvdo. Guillermo Puigserver el año 1937. Le sigue la densa y bien trabajada **Pastoral sobre la restauración y reforma de la Catedral de Menorca**, aparecida en 1941.

En la parte dedicada a **Mallorca** la narración abarca episodios de la infancia y juventud de don Bartolomé, su ordenación sacerdotal a final del ochocientos y, casi a renglón seguido, su nombramiento de Lectoral de la Seo y su designación como Secretario del Obispado. Des-

de situación tan excepcional participó en los actos y empresas del gran pontificado Campins, al que sirvió con fidelidad, en la restauración de la Catedral, la obra de Lluç, la creación del Museo Bíblico y el resurgir litúrgico-musical. A la muerte de dicho Prelado en 1915, y a la de don Miguel Maura, a muy corta distancia Mn. Pascual ocuparía la Rectoral del Seminario Diocesano y desde allí alternaría la labor formativa con la docencia de Sagrada Escritura, en contacto con numerosas generaciones levíticas, respaldándole la confianza de los Obispos que fueron sucediéndose: Doménech, Llompart y Miralles. En 1925 fue elegido Vicario Capitular. En 1930-1932 trabajó como nade en el Sínodo Diocesano. En 1934 le fueron premiados sus esfuerzos con el nombramiento de Prelado Doméstico. En víspera de la guerra civil era promovido al episcopado.

Todo lo enjuicia el biógrafo con criterio justo, con rigor histórico, a pesar de la parquedad documental de que ha podido disponer en los primeros capítulos. Compensa empero la laguna con la consulta y transcripción de documentos de archivo, de boletines oficiales, de información de primera mano servida por personas que conocieron al personaje de cerca. Se echa mano, asimismo, con justeza y primor, de toda una serie de datos y anécdotas que amenizan el relato y matizan las observaciones. En su conjunto, se describe con agilidad envidiable la semblanza espiritual, vocacional, científica y literaria del biografado. Al evocarse ahora su figura, muchos se sentirán movidos a repasar retazos de un ayer que vivieron personalmente.

Idéntico carácter reviste la parte dedicada a **Menorca**, donde se destaca el programa de intensa acción del Dr. Pascual en una Iglesia que había que levantar de la ruína y de la profanación.

Buen discípulo del Obispo Campins, reprodujo en Menorca obras similares a las de éste en Mallorca, al restaurar la Catedral, reedificar el Santuario de Monte Toro, poner el Seminario a la altura que se merecía, mientras por otro lado fomentaba la liturgia, la música sacra y las tradicionales devociones del pueblo.

De interés especial es el capítulo destinado al estudio del nacionalcatolicismo, que en la Isla hermana cobró acento peculiar por la concurrencia de factores de diversa índole, uno de los cuales fue, a no dudar, el talante propio del Obispo que entró a regir a los menorquines el mismo día 1 de abril de 1939, en un contexto de victoria y de cruzada. Otros aspectos igualmente relevantes se centran en las relaciones del Pastor con sus diocesanos, clero y seglares, en que se aprecian, con serenidad e imparcialidad, deficiencias y claroscuros. En el balance prevale-

cen, sin embargo, incontables logros positivos, la objetividad del resurgimiento material y espiritual de obras e instituciones, y sobre todo el ejemplo del Prelado que animó tanto quehacer.

Felicitemos sinceramente a Pérez Ramos por este libro, que pensamos ha de ayudar a conocer en profundidad la historia de Mallorca, como eslabón de aquel otro título **El Obispo Salvá**, publicado en 1968; y a la vez presumimos que puede ilustrar no poco la reciente, por no decir, contemporánea singladura de la Iglesia en Menorca.

Bartolomé Torres Gast

NECROLOGICAS

EL RDO. D. QUERUBIN JUAN HA PASADO A LA CASA DEL PADRE

El día 26 de noviembre de 1980, el Rdo. D. Querubín Juan Pons, tras larga enfermedad, en la que permaneció casi dos años en "coma" falleció piadosamente en el Hogar Sacerdotal, de Montevideo, Uruguay, a la edad de 76 años. Sus restos mortales fueron trasladados a Carmelo, Uruguay, presidiendo el Funeral de "corpore insepulto" el Rdm. Señor Obispo de Mercedes, diócesis a la que pertenece Carmelo, celebrando 20 sacerdotes.

Había nacido en Ciudadela, el 16 de diciembre de 1903.

Estudió Humanidades, Filosofía y Teología en el Seminario de esta Diócesis desde 1915 hasta 1926, terminando sus estudios de Teología en el Seminario Diocesano de Salto, Uruguay.

Recibió en Palma de Mallorca la Tonsura y Ordenes Menores en 1924, y el Subdiaconado en 1925.

Recibió el Diaconado en Salto el 30 de noviembre de 1926 y el Presbiterado en Carmelo el 2 de febrero de 1927.

Fue Prefecto en el Seminario de Salto; Vicario, primero, y luego, Cura Encargado de la Parroquia de Carmelo. También fue Cura Párroco de Villacarlos, desde enero de 1940 hasta octubre de 1941. Luego, regresó a Carmelo, donde, siendo Cura Párroco, edificó la nueva Iglesia parroquial y fundó el Club de Fútbol "Lito". La comunidad parroquial de Carmelo sintió profundamente la muerte del Padre Querubín. La prensa de la ciudad le dedicó notas necrológicas muy laudatorias, considerándolo como el sacerdote más popular.

EL HERMANO BERNARDO, DE LAS ESCUELAS CRISTIANAS FALLECIO EN LA PAZ DEL SEÑOR

El día 23 de noviembre de 1980 falleció en Alayor el Hermano Bernardo, miembro de la comunidad del Colegio "La Salle" de esa ciudad.

Constituía una institución popular por los prolongados años de permanencia en dicho colegio durante los que contribuyó a la educación de varias generaciones.

Amable, bondadoso, acogedor se granjeó, desde el primer momento, el aprecio y consideración de cuantos le trataron.

Ejerció hasta el día anterior su labor docente, demostrando así la gran energía de su personalidad.

Fue uno de los principales impulsores de la construcción del nuevo colegio "La Salle".

Entusiasta de la floricultura inició, en Alayor, la tradicional Exposición de Flores y Plantas, cuyo 25 aniversario se cumplió el año anterior, y por cuyo motivo se le rindió un homenaje popular.

El acto del entierro y funeral constituyó una extraordinaria manifestación del aprecio que se le tenía.

SOR ELVIRA GARCIA GONZALEZ

Nació en Castril de la Peña el día 24 de diciembre de 1942, fueron sus padres don José A. García González y doña Adolfina González Punzano. Fue bautizada en la Parroquia de Ntra. Sra. de los Angeles el 6 de mayo de 1943, recibiendo el sacramento de la confirmación el 1 de abril de 1957.

Tuvo los primeros contactos de vida religiosa en el Monasterio de Salt (Gerona). El día 28 de marzo de 1973 pidió ingresar en este Monasterio de Ciudadela, después de un año de noviciado hizo la profesión simple el día 19 de octubre de 1974 y profesó solemnemente el 23 de octubre de 1977.

Su muerte fue de lo más inesperado, después de estar unos días en cama, el miércoles día 14 de enero a las 11,30 de la mañana subió a la casa del Padre, al complicarse la afección gripal que había contraído debido a unas molestias asmáticas que sufría desde hace tiempo.

Dentro de los años que ha compartido con nosotras, ha demostrado una gran fidelidad a su vocación en todas ocasiones, especialmen-

te hemos palpado sus delicadezas a través de los oficios que la comunidad le había confiado, ayudante de Liturgia, Ropera, Enfermera y Laborera. Una de las cualidades más sobresalientes era el cariño que demostraba a cualquier persona que trataba con ella.

Se celebró la Misa de cuerpo presente a las 13 horas del jueves día 15 de enero de 1981. Con gran solemnidad presidiendo nuestro Sr. Obispo D. Antonio Deig Clotet, acompañado de más de dieciséis sacerdotes, estando presentes los cuatro hermanos de Sor Elvira y gran participación del pueblo.

Descanse en paz.

ESGLÉSIA

DE

MENORCA

Butlletí oficial
del Bisbat

Núm. 2 - MARÇ - 1981

te hemos palpado sus delicadezas a través de los oficios que la comunidad le había confiado, ayudante de Liturgia, Rópera, Enfermera y Laborera. Una de las cualidades más sobresalientes era el cariño que demostraba a cualquier persona que trataba con ella.

Se celebró la Misa de cuerpo presente a las 13 horas del jueves día 15 de enero de 1981. Con gran solemnidad presidiendo nuestro Sr. Obispo D. Antonio Daig Cloet, acompañado de más de dieciséis sacerdotes, estando presentes los cuatro hermanos de Sof Elvira y gran participación del pueblo.

Descanse en paz.